

Livstegn fra Okhaldhunga i Januar 2023

Takk for mange fine hilsener i tida før jul. Håper dere har hatt en god start på det nye året.

Her er noe av det som har skjedd i dette hjørnet av verden siden sist:

Jula var en stor fest; i ukene før jul med mange carol-singing kvelder i forskjellige landsbyer, og med en stor og lang gudstjeneste på første juledag. Da inviteres venner og naboer og kirka er full. Etterpå er det festmåltid som serveres fra enorme gryter. Det er fint og jubelaktig.

Før jul hadde vi også en stor piknik for sykehus ansatte

Det har gått ett år siden jeg begynte med undervisning. Jeg skrev vel sist at avsluttende eksamen

Studentene i kø for festmåltidet

skulle skje snart og at vi var i siste innspurten for tredjeårsstudentene. Det har vist seg at denne innspurten skulle vare mye lengre enn ventet. Men nå har vi omsider fått dato for studentenes eksamener. De begynner 16. februar, omtrent tre måneder seinere enn forventet. Det er et forvirrende system, men hva kan vi gjøre. Når myndighetene sier hopp så hopper vi selvfølgelig.

Fødestua har tre fødesenger side om side. Her kan det fort bli en stor heilagjeng når flere føder på likt og de forskjellige involverer seg fra flere kanter.

Jeg er i alle fall endelig i mål med praksisevalueringene for de to kullene med tredjeårsstudenter. Den siste dagen ble mer utfordrende enn vanlig. Vi fikk et uventet dårlig barn og hadde akkurat fått babyen i gang med å puste, da en ny familie kom inn dørene med en gravid på bære. Hun hadde født en arm for fire timer siden, men resten av barnet kom ikke. Studenten som ser på meg med et stort spørsmåltegn og utropstegn i ansiktet, mens sykepleierne på avdelingen og legene og strømmer til og vi gjør mor klar for operasjon. Fantastisk nok kom et friskt barn til verden.

Det er litt av hvert å lære og stå i for en ung student (og for den som skal veilede dem...!).

Men det kan godt tenkes at det er jeg som har lært mest dette året. Om hvordan utdanningssystemet er lagt opp. Om hva som funker og ikke når man forsøker lære bort både kunnskap og praktisk ferdigheter. Takk og lov kan jeg bruke noe av det jeg har lært i undervisningen for neste års studenter. De ser for øvrig ut til å bli det siste kullet med sykepleierstudenter her på en stund. Vi har ingen første- eller andreårskull dette kommende året.

Siden vi ikke kan ta inn nye sykepleierstudenter før sykehuset har fått godkjenning for 100 senger, så legges planene for et annet utdanningsløp som man kan drive med et sykehus på vår størrelse; en paramedic utdanning. Det blir spennende å se hva vi kan få til og hvordan ting utvikler seg.

I desember fikk jeg være med på en 'Dental and medical camp', uten egentlig å ha så mye der å gjøre. Sykehusdirektøren vår, Dr Roshan, er tannlege, og var ivrig på å komme i felt. Sammen med han, overlege Dr John, og flere venner fra et annet samfunnshelseprosjekt reiste vi til Khijidemba, en fem timers kjøretur fra sykehuset. Det ble trukket utrolig mange tenner disse to dagene og mange fikk truffet 'den store legen', Dr John.

Khijidemba er også et av områdene vi har noe av mental helse arbeidet vårt, og vi fikk truffet de lokale lederne og helsepostansatte og snakket om hvordan dette kan tas videre.

Som en stor bonus fikk vi en tur opp på nærmeste topp i strålende vær før vi reiste tilbake. Sykehuset ligger ned i en dalside, og selv om vi ikke er langt fra de største fjellene som finnes, så ser vi de ikke til vanlig. Derfor er det alltid fint å komme litt opp i høyden og se at de er der fremdeles. Blir aldri lei av det.

En drøy måned etter det første besøket var Ambika og jeg tilbake i Khijidemba, nå for en mental helse camp og koordineringsmøter med de vi jobber sammen med her. Psykiateren som kommer på jevnlig besøk til sykehuset, Dr VD Sharma, kom fra Kathmandu. Sammen med helsepostansatte møtte han 66 pasienter på en dag. Nå gjelder det at disse blir fulgt opp slik de trenger det videre.

Det er en dyster selvmordsstatistikk i dette området, det hadde vært fire selvmord bare siden vi var her for en måned siden. Behovet for bedre mental helse er tydelig for alle. Den nyvalgte lokale lederen, politimesteren og helse offiseren var blant dem som virker helhjertet i å ønske å bidra med sitt.

Så hva skal til, hvordan blir det bedre egentlig? Noe er i alle fall å gjøre hjelpeapparatet i stand til å identifisere de som sliter med depresjon, er utsatt for vold, eller er utsatt på andre måter, så man kan følge opp disse. Men tallene speiler også at livet generelt er hardt for mange. Det romantiske bildet av fattigdom man kan møte iblant har lite med virkeligheten å gjøre.

Dr Sharma ble med oss tilbake til Okhaldhunga hvor han hadde to dager med poliklinikk der han var omtrent like travel som han var i felt. Han er en erfaren lege, som virkelig er til hjelp når han er her. Ikke minst i måten han veileder legene og resten av mental helse teamet.

Vær gjerne med å be for dette arbeidet, både her på sykehuset, og i områdene som hører til.

Noe av utfordringen på helsepostene er mangelen på medisiner. Her er medisinelageret på helseposten vi samarbeider med i Khijfelate. Nå vil vi støtte med medisiner fram til sommeren, så har de lokale myndighetene sagt at de skal legge det inn i sitt budsjett videre.

Ambika lengst til høyre i bildet. Hun er psykososial rådgiver og koordinerer mental helse arbeidet. I rosa jakke er Nirmala, hun er også psykososial rådgiver og følger opp arbeidet i Khjidemba. Her er de sammen med teamet som jobber i et annet prosjekt sykehuset driver, med fokus på folk med funksjonshemming.

Jahh, vi kom oss hjem til slutt etter å ha prøvd forskjellige løsninger, dytte, dra og legge på kvist og kvast. No problem.

Ellers har direktøren satt i gang en visjons og planleggingsprosess for sykehuset. Hva har vi fått til, hva er vi sterke på, hvor vil vi være om 20 år? Be gjerne for denne prosessen, om Guds tanker og veier når det diskuteres og legges planer i de forskjellige avdelingene på huset.

Og for min egen del har det vært som hellig påfyll å være med i en gruppe av tidligere studenter som jeg studerte med for masteren i Transformational Development. Vi leser og diskuterer artikler om fred og forsoning denne våren, og jeg er med i en gruppe med personer fra England, Rwanda, Zimbabwe, Pakistan og Filippinene. Utfordringen er å finne en tid som passer alle i så forskjellige tidssoner, men det er utrolig inspirerende å diskutere slike ting med folk som jobber i så forskjellige steder, for de mest sårbare.

**Han har kunngjort for deg, menneske,
kva godt er.
Og kva krev Herren av deg?
Berre at du gjer rett,
viser trufast kjærleik
og vandrar audmjukt med din Gud. Mika 6:8**

Ønsker dere Guds fred der dere er og godt mot!

Liv

Vi feirer nyttår mange ganger i løpet av året i Nepal. Her er fra Tamang nyttår som var forrige uke.